

مذاکرات هسته‌ای ۹ شکاف بزرگ در جهان ایجاد کرد

پایگاه خبری تحلیلی فولاد (ایفنا)-سید حسین موسویان مذاکره‌کننده سابق هسته‌ای، در نشست بررسی مذاکرات لوزان از نگاه علوم سیاسی که توسط انجمن علوم سیاسی دانشگاه علامه طباطبائی برگزار شد، به بیان نکاتی پیرامون اظهارات رییس‌جمهور آمریکا در مجمع عمومی سازمان ملل و پس از بیانیه لوزان پرداخت. آقای اوپاما در شهریور سال ۱۳۹۲ در سخنرانی خود در مجمع عمومی سازمان ملل به پنج نکته خیلی مهم اشاره کرد. البته پیش از سخنرانی اوپاما، تیم مذاکره‌کننده ایران یک هفته در نیویورک مذاکرات شبانه روزی با طرف آمریکایی داشت. اما نکات سخنرانی اوپاما در مجمع عمومی سازمان ملل:

1. برای نخستین بار یک رییس‌جمهور آمریکا، در منظر عموم، اعلام می‌کند که سیاست او تغییر رژیم نیست. هیچ مقام آمریکایی تا آن زمان به صورت رسمی اعلام نکرده بود که سیاست آمریکا تغییر رژیم نیست.
2. اوپاما اعلام کرد آماده مذاکره بدون پیش شرط با ایران است. آمریکایی‌ها همواره صحبت از مذاکره با پیش شرط می‌کردند.
3. اوپاما اعلام کرد آماده بهبود روابط با ایران بر اساس احترام متقابل است. موضوعی که ایران ۳۵ سال اصرار می‌کرد اگر قرار بر برقراری رابطه است باید بر اساس احترام متقابل باشد.
4. اوپاما فتوای مقام معظم رهبری را به رسمیت شناخت. این یک رویداد مهم است که رییس‌جمهور آمریکا در صحن سازمان ملل فتوای یک مرجع عالی شیعی را به رسمیت می‌شناسد.
5. اوپاما رسماً اعلام کرد وزیر امور خارجه را مامور شروع مذاکره با همتای ایرانی خود کرده است.

این پنج نکته، آغاز تغییر سیاست آمریکا در برابر ایران تلقی می‌شود. پس از آن بود که مذاکرات ژنو و توافق موقت را شاهد هستیم. اگر بخواهیم دو مذاکره صورت گرفته - توافق ژنو و بیانیه لوزان- و اگر توافق نهایی حاصل شود را خلاصه کنیم به این نتیجه می‌رسیم که ما دو امتیاز بزرگ می‌دهیم و دو امتیاز بزرگ به دست می‌آوریم. امتیاز بزرگی که ایران به دست می‌آورد این است که در زمینه هسته‌ای، حق آب سنگین - که در ایران تنها صحبت درباره غنی‌سازی است در حالی که آب سنگین هم به اندازه غنی‌سازی مهم است - به رسمیت شناخته می‌شود. دومین امتیاز نیز اینست که تحریم‌های مرتبط با هسته‌ای برداشته می‌شود. آمریکا می‌پذیرد که این دو امتیاز را ایران داشته باشد. در مقابل دو امتیاز را خواهیم داد. به عبارتی توافق نهایی بدون پرداخت این دو هزینه میسر نخواهد شد. اول آنکه سیستم راست‌آزمایی، بسیار وسیع و گسترده خواهد بود. دوم آنکه محدودیت بر روی برنامه هسته‌ای برای یک دوره زمانی مشخص اعمال خواهد شد. به طور حتم اگر این دو امتیاز را نپردازیم، نمی‌توان آن دو امتیاز را به دست آوریم. تمامی انتقادات و نگرانی‌ها داخلی مربوط به امتیازهایی است که می‌خواهیم بدهیم. کسی نگران نیست که چرا آنها قبول می‌کنند ایران غنی‌سازی یا آب سنگین داشته یا تحریم‌ها برداشته شود. همه نسبت به این مقوله‌ها خوشحال هستند. در بحث‌های داخلی به یک نکته فوق‌العاده کلیدی اشاره نشده است. همه دوستان می‌گویند ایران فراتر از NPT امتیاز داده است. از نظر بنده این حرف درست است. ما در مذاکرات ژنو، در لوزان و حتی در مذاکرات آینده فراتر از NPT در یک دوره مشخص امتیاز داده و می‌دهیم. چرا؟ به این دلیل که قطعنامه‌های سازمان ملل فراتر از NPT است. ایران عضو سازمان ملل و منشور این سازمان است. منشور سازمان ملل نیز می‌گوید اجرای تمامی مصوبات شورای امنیت سازمان ملل برای تمامی اعضا الزامی است. مجلس ایران NPT را تصویب کرده است. بنابراین قانون بین‌المللی تبدیل به قانون داخلی شده و ما بر اساس مصوبه مجلس NPT را اجرا می‌کنیم. بنابراین قطعنامه‌های سازمان ملل بر معاهدات بین‌المللی، کنوانسیون‌ها و ... برتری دارد. اگر هر فردی از میان ۸۰ میلیون ایرانی نیز پشت میز مذاکره بنشیند، مجبور است درباره قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل و NPT مذاکره کند. متأسفانه قطعنامه‌های شورای امنیت سازمان ملل در کشور باز نشد و مورد بررسی قرار نگرفت. اگر کسی می‌خواهد توافق نهایی را مورد ارزیابی قرار دهد باید قطعنامه‌های سازمان ملل را به خوبی مورد مطالعه قرار دهد. قطعنامه شورای امنیت پروتکل الحاقی را الزامی - mandatory - کرده و اختیاری نیست. دیگر آنکه صحبت از دسترسی نامحدود - unlimited access - می‌شود نه طبق پروتکل الحاقی. از نظر زمانی نیز آنچه آمده نه ۵ سال و نه ۱۰ سال است، بلکه آمده هر زمانی که اعتماد جامعه جهانی نسبت به ایران حاصل شد که این شامل برنامه هسته‌ای، حقوق بشر، تروریسم و ... است.

پس از بیانیه لوزان اوپاما رییس‌جمهور آمریکا به پنج نکته اشاره می‌کند:

1. رییس‌جمهور آمریکا اعتراف کرد که هرچه تحریم‌ها بیشتر شده، غنی‌سازی در ایران نیز بیشتر شده است. بنابراین تحریم‌ها در مورد غنی‌سازی اثر معکوس داشت.
2. ایران نشان داد که تسلیم نمی‌شود. این گفته از زبان قدرتمندترین رییس‌جمهور دنیا، بیان شده که بسیار مهم است. اوپاما بیان کرد که ایران نشان داد تسلیم فشار نمی‌شود.
3. اوپاما اعلام کرد که در دراز مدت ثابت شده سیاست انزوا، تحریم و فشار راه به جایی نمی‌برد و نمی‌توان این را تا زمان نامحدود ادامه داد.
4. اوپاما اعلام کرد که ایران به تعهدات خود عمل کرده است. زمانی که آنها ایران را بدعهد می‌دانستند، اوپاما پذیرفت که ایران بعد از توافق ژنو به تعهدات خود عمل

کرده است.

5. اواما اعلام کرد که سیاست تعامل را در قبال ایران ادامه می دهد.

اگر نگاهی به روند مذاکرات ایران و آمریکا درباره برنامه هسته ای ایران داشته باشیم به چند نکته می رسیم:

1. زلزله سیاسی به وقوع آمده در سطح جهان بر آمده از مذاکرات هسته ای یا مذاکرات ایران ایران و آمریکا، تنها به خاطر مساله هسته ای نیست.
2. شکاف ایجاد شده در درون حاکمیت آمریکا، استثنایی بوده و در تاریخ یکصد ساله گذشته آمریکا چنین موردی مشاهده نمی شود.
3. برای اولین بار در داخل لابی صهیونیست و بهود در درون آمریکا شکاف ایجاد شده است. آیک از یک طرف و جی استریت طرف دیگر قرار دارد. این در حالی است که همواره لابی بهود در درون آمریکا متحد بود.
4. شکاف ایجاد شده در داخل حاکمیت اسرائیل استثناست. شما شاهد غوغای ایجاد شده در داخل اسرائیل هستید. ۲۰۰ افسر نظامی و امنیتی سابق آمریکا در نامه ای رسماً علیه اظهارات نتانیاهو موضع گیری می کنند. رییس سابق موساد می گوید سیاست نتانیاهو در مخالفت با برنامه اواما برای توافق هسته با ایران به ضرر اسرائیل است.
5. شکاف در روابط آمریکا و اسرائیل بی نظیر است. هیچ گاه روابط آمریکا و اسرائیل از زمان پیدایش رژیم نامشروعی به نام اسرائیل چنین وضعیتی مشاهده نشده است.
6. شکاف بین قدرت های اروپایی. این شکاف را می توان در رفتار فرانسه و برخی دیگر کشورهای اروپایی مشاهده کرد.
7. شکاف میان قدرت های جهانی ایجاد شده که اعضای تیم مذاکره کننده آن را به خوبی لمس می کنند و مشاهده می کنند که نظرات قدرت های جهانی با یکدیگر متفاوت است.
8. شکاف میان اسرائیل و کل جهان غرب
9. شکاف میان اعراب و متحدان آمریکا. در حالی که عربستان خواهان حمله نظامی به یمن است، تنها ۹ ساعت پیش از آغاز حمله به کاخ سفید اطلاع می دهد به نحوی که رییس ستاد نیروهای مسلح آمریکا از حمله عربستان به یمن اظهار بی اطلاعی می کند. در واقع میان اعراب متحد آمریکا بی اعتمادی به وجود آمده است. همچنین شکاف در درون اعراب، اکنون عمان به عنوان یک کشور عرب اما مدافع مذاکرات برای مذاکرات ایران و آمریکا تلاش می کند در حالی که عربستان در نقطه مقابل آن قرار دارد.

۹ شکاف ایجاد شده طی دهه گذشته بی سابقه است. حرف اعراب، اسرائیل و آمریکا این است که ایران تحت همه تحریم ها، نفوذ و قدرت منطقه ای آشکاری دارد، حال اگر تحریم ها برداشته شود، ایران تبدیل به قدرت مسلط و بلامنازع در خاورمیانه خواهد شد. در عین حال اعراب و اسرائیل می گویند اگر تحریم ها شکسته شود، سیاست تغییر رژیم در ایران به طور کلی فرو می پاشد. از این رو به دوستان داخل پیشنهاد می کنم باید بیش از بحث درباره جزئیات توافق، دقت داشته باشند. بحث بر سر ۵ یا ۱۰ سال برای دستیابی به مقیاس صنعتی شدن برنامه هسته ای یا هزار کیلو یا ۳۰۰ کیلو اورانیوم غنی شده نیست؛ حرف ها فراتر از اینهاست.

منبع: اقتصاد ایرانی

۷ اردیبهشت ۱۳۹۴ ۱۱:۲۱

تعداد کلیک: ۵۰

نظرات بینندگان

کلیه حقوق این سایت متعلق به پایگاه خبری تحلیلی فولاد (ایفنا) به شماره ثبت ۳۹۵۶۸/۹۱ از وزارت ارشاد اسلامی می باشد. برداشت مطالب بدون ذکر منبع پیگرد قانونی دارد.